

פרולוג

שנת 586 לפני הספירה, ירושלים

העשן באוויר היה סמיך כל כך, עד שכמעט לא ראתה את קצות ידיה הנזרקות קדימה במנוסתה. ובכל זאת, היא רצה אחוזת טירוף בין רחובות העיר, פונה ימינה ושמאלה בסמטאות הצרות שהכירה בעל פה. הסמטאות שבהן חיה, שיחקה וגדלה. כאן נולדה והיום – כאן תמות.

אבל לפני כן, הייתה לה משימה אחת אחרונה.

לפני שאחד מחייליו של נבוכדנצר השני ישיג אותה וישסף את גרונה, עליה להעביר את המסר שאביה הפקיד בידיה. אביה היה איש מסתורי אך חשוב. אף אחד לא הכיר אותו, אך הוא הכיר את כולם. עין המלך.

כל משפחתה המכובדת נספתה במצור על העיר, בלחימה העיקשת מול צבאו האדיר של נבוכדנצר השני. וכעת היא, נערה דקיקה שעדיין לא מלאו לה שתיים־עשרה, נותרה לבדה.

המקדש חרב. רחובות העיר הבוערת שותתים דם. נחל אדום ומנצנץ זורם ביניהם, נושא עימו את כל הנשמות האבודות. לפני פחות משעה התקדמה יחד עם אביה בזהירות לעבר הכותל הצפוני של החומה האימתנית שעוטפת את העיר, בניסיון נואש להשתחל דרך מעבר סודי בחומה ולהינצל.

הם כבר היו שם, כל כך קרובים, ותקווה קטנה שיצליחו לברוח לבלבה בליבה, אבל חץ ברזל של אחד מחיילי הכובש מצא את אביה ופילח את גופו. אחר כך בא הדם. כל כך הרבה דם שנשפך ונבלע בנחל הנשמות האבודות.

היא הביטה באימה בחיילים האלימים ובאביה המתבוסס בדמו, עיניו נעצמו ופניו שקעו בשנת נצח. אבל כאשר יצאה נשמתו, הרגישה הנערה שלא עלתה ישר לשמיים, אלא עצרה...חיפשה אותה, התקרבה וריחפה לכיוונה באיטיות. היא הרגישה את נשמתו עומדת מולה, מחייכת אליה באהבה, ואז מתמוגת אל תוך תודעתה כדי להעביר לה מסר אחרון. את סוד עיני המלך.

לרגע ארוך רק עמדה שם, מקבלת לתוכה את הטקס הסודי. היא הרגישה שהוא פועם בתוכה, אבל ידעה שלא יישאר בראשה לנצח. אביה הטיל עליה ציווי אחרון, להעביר את הטקס הלאה אל תוך המים החיים. המים שייקחו אותו קדימה בזמן, אל עבר קץ הימים, וכאשר תהיה השושלת מוכנה להתאחד שוב ולקבל עליה את תפקידה בשנית, יוכלו לקבלו חזרה מן המים החיים. "היי סבלנית. הם יגיעו."

הפקודה של אביה דרכה אותה כמו החץ מקשתו של החייל. היא פרצה בריצה דרך רחובות האבן הצפופים לעבר מזרח העיר.

היא לא עצרה לבדוק אם מישוהו רץ אחריה, רק נעה קדימה בלי לחשוב, אבל סנדל העור שלה נתפס במשהו רחב שהיה מוטל על הארץ. היא עפה קדימה, ראשה נחבט בעוצמה באבנים האפורות. כל חושיה התערפלו. כשניסתה להיעמד, נתקלה ידה במשהו לח וקר בעשן הסמיך. גופת אדם. היא נחרדה וגל בחילה הציף אותה. היא התרוממה בבת אחת והמשיכה לרוץ, יודעת שגורלה יהיה זהה בקרוב. היא חייבת להעביר את המסר לפני שיהיה מאוחר מדי.

היא הגיעה למבנה קטן וחרוך שהיה פעם ביתה, לפני המלחמה, לפני שהאש גירשה את משפחתה. דלת העץ הייתה תלויה על ציר אחד שמאיים להישבר. היא פתחה אותה בזהירות והתגנבה פנימה. בחדר הקטן היא כרעה לצד שטיח ארוג, שחורר מחום האש, משכה אותו הצידה וחשפה

3 עין המלך והנערה בנקבה

בור עמוק וחשוך מתחתיו. היא התיישבה על הקצה וקפצה פנימה. היא נחתה בתוך מנהרה סודית וארוכה. המלך חפר אותה מתחת לרחובות העיר והיא הייתה ידועה רק למשרתיו הנאמנים ביותר. המנהרה הובילה למקומות החשובים ביותר למלכות. אל תוך המקדש, אל תוך גנוזי כלי הקודש והכי חשוב: אל נקבת השילוח. מעיין נובע של מים טהורים. לשם פניה היו מועדות.

"המים נושאים בתוכם סודות מן הנצח אל הנצח," אמר לה אביה פעם. כעת עליה להטיל את סוד הטקס אל תוך המים, כדי שינצרו אותם עד אשר יגיע הקץ ותהיה השושלת מוכנה להשתמש בו שוב. היא רצה מהר ככל שרגליה יכלו לשאת אותה, נותנת לקול המים השקטים להוביל אותה אליהם. היא מיהרה דרך פיתולי המחילה שהשתרעו מתחת לרחובות העיר. פעם, לפני המלחמה, העיר הייתה שוקקת חיים והיא דמיינה את קולות ההמולה והשמחה מעליה. אבל היום, העיר הייתה לדממת מוות.

לפתע נפער מולה חדר עצום. במרכזו מקווה טורקיז מואר באור חיוור שבקע מצוהר בתקרה. צלליות כחולות־ירוקות רקדו על הקירות. היא קרעה מעליה את בגדיה המלוכלכים והחליקה לתוך המים הצלולים, הקור הפיח בה כוח מחודש וגופה החלוש, שניזון רק מפת יבשה כבר חודשים, הרגיש עוצמתי יותר מאי פעם. היא החלה לבצע את הטקס, הניעה את גופה בין התנוחות ושרה את המילים על פי המנגינה. המים האזינו לה ונשאו את הטקס לתוכם.

הנערה הייתה שקועה בטקס ולא ראתה את ההשתקפות הנוספת שנעה על פני המים. צל גבוה וחסון שהטיל אימה על המים הטהורים. צווחה חדה ואחרונה הדהדה על פני המים השקטים. ואז שקט.

עין המלך

אלפיים שש מאות שנה מאוחר יותר, חיפה

ראובן מעולם לא הרגיש עיוור יותר. נכדתו הטרייה ירשה בחיקו והוא לא ראה דרכה דבר. בעוד בתו, שזה עתה ילדה, טופלה על ידי צוות מד"א, הוא שמר על התינוקת שנולדה מוקדם מן הצפוי על השטיח החדש בסלון. וכמו כל תינוק שרק נולד, העור שלה היה מקומט והיא הפיצה ריח מתוק וטרי של מיץ אגסים. מושלמת ורגילה גם יחד. אבל עם זאת, היה בה דבר מה משונה בהחלט. משונה מאין כמותו עבור איש כמוהו. הראש שלה היה שקט. שקט באופן בלתי אפשרי, אפילו לתינוקת.

זה לא שראובן ציפה לשמוע ממנה מונולוג ארוך על המסע הקשה שעברה בדרכה מרחם אימה אל העולם הקר שבחוץ, או על טעמים האיום של הוריה בעיצוב הבית שכעת, כשהיא בחוץ, נוכחה לגלות. הוא ציפה לחוש הבזקי זיכרונות, קולות מעומעמים, תנועות של אור וצל. אבל לא היה שם כלום. פשוט כלום. המוח של התינוקת הזו היה אילם בצורה מטרידה, בצורה שגרמה לראובן להעלות במחשבתו אפשרות שמעולם לא חשב שתעלה שוב – נולדה עין חדשה.

הוא התנחם בחוסר הוודאות. הוא ידע שבין פוטנציאל למימוש יש מרחק עצום וקיווה שאולי הוא טועה הפעם. התינוקת הקטנה הזו עוד תחווה בשנה הקרובה את הוריה מבפנים ומבחוץ, והעולם שלה יהיה רחב יותר וכנה יותר משל רוב האנשים. אבל כל זה ייעלם מאוד מהר, ראובן ידע. כי ברגע ששפתיה ישחילו החוצה את מילתן הראשונה, תיעלם היכולת הזו. האם ומתי יפציע כוחה שוב? אין איש יודע.

פרק 1 זמן הווה

"נראה לי שאני פשוט אוותר על המבחן," אמרה נוגה וגררה רגליים ליד אמונה, החברה הכי טובה שלה. הן צעדו יחד במסדרון הארוך של בית הספר הממלכתי-דתי אלוני הבשן בחיפה.

לנוגה היה שיער בגוון חיטה ועיניים שצבען השתנה בהתאם לבגדיה, או אולי למזג האוויר. היא לא הייתה בטוחה. רק ידעה שלעיתים נראו חומות, לעיתים שחורות, ולעיתים אפילו סגולות. צבען יכול להשתנות מספר פעמים בדקה, או להישאר בצבע אחד שבועות ארוכים.

היא לא הייתה גבוהה ולא נמוכה, לא דקה ולא שמנה. איפה שהוא באמצע. חוץ מזה היא הייתה, ללא ספק, הילדה הכי טיפשה בשכבה.

לאמונה היו עיניים בצבע חום, שיער כתום ואת המוח הכי חד בבית הספר.

"את לא מוותרת על המבחן, נוגה. מה אכפת לך? פשוט תעשי ותראי מה יצא."

"אני לא צריכה לראות. אני כבר יודעת."

אמונה נאנחה בתסכול מול חוסר הביטחון של נוגה ואחזה בכתפיה במבט נחוש. "נוגה, את לא מטומטמת כמו שאת חושבת." נוגה תמיד העריכה את היכולת של אמונה להיות הילדה הכי מבריקה שפגשה מימיה וגם להכיל אותה, את נוגה, שנולדה, כך נראה, ללא מוח כלל.

"תודה באמת."

"בבקשה." אמרה אמונה ברצינות תהומית.

"פשוט אין לי סיכוי... זה מבחן של בת'ך," אמרה נוגה וירדה במדרגות שהובילו לכיתתן, שתיים-שתיים.

"בת"ך" היו ראשי התיבות של בנות תלמידות חכמים, האולפנה היוקרתית ביותר במגזר הדתי, פנימייה בחיפה שהתקבלו אליה רק התלמידות החכמות והצדיקות ביותר, מהארץ ומהעולם. להיות עם אולפנת בת"ך ברזומה משמע שידוך נאה ביותר וסבירות של תשעים אחוז שתשלימי דוקטורט עוד לפני גיל שלושים, וכמובן מבטי הערצה מכל אדם בר דעת. התלמידות שלמדו שם היו דתיות לאומיות, הן הקפידו על קיום המצוות, אבל גם היו חשובים להן דברים כמו השכלה גבוהה, שירות המדינה וקריירה. הן אהבו את התורה ואת המדינה. בראש האולפנה עמדה לא אחרת מאשר הרבנית נעמה צורי, אחת המוחות המבריקים בדורה. היא כתבה עשרות ספרי מופת בתחומי התנ"ך, התלמוד והפילוסופיה, והתארכה תדיר בפאנלים ותוכניות טלוויזיה פופולריות.

לכולם היה ידוע שהרבנית נעמה לא מקבלת לאולפנה תלמידות שהן פחות ממושלמות, וברור היה לגמרי שתלמידה גאונית כמו אמונה היא חלומה של הרבנית ולעומתה לתלמידה כמו נוגה לא היה סיכוי. לכן, עבור נוגה, לא רק שזה היה בזבוז זמן מוחלט להיבחן, אלא שזה היה גם תזכורת מיותרת לכך שהיא מטומטמת. אז לא. לא, תודה.

"תפסיקי כבר לנחש מה יקרה. במקרה הכי גרוע, תתקבלי ותצטרכי להשלים קצת חומר, חתכה אמונה את מחשבותיה האומללות של נוגה. נוגה לא העזה לומר זאת בקול, אבל חלק קטן בתוכה קיווה שאמונה צודקת, שבאמת יש לה סיכוי. אז למרות המתח שגרם לה לבחילה קשה, היא נכנסה עם אמונה לכיתה האם שלהן, שבה עמד להתקיים המבחן. בכיתה ישבו שאר הבנות בגב זקוף, ממתנות שתגיע כבר הבוחנת.

בדיוק כשנוגה ואמונה התיישבו, דילגה בחדווה אל תוך הכיתה אישה דקת גוף, לראשה מטפחת פרחונית שמתנשאת לגובה שלושים סנטימטר לפחות. בידה אחזה ערמת מבחנים טריים מהמדפסת. "שלוש-שלוש! בוקר טוב תלמידות כיתה ט' היקרות, חייכה אליהן בשיניים צחורות.

נוגה ואמונה החליפו ביניהן מבט נדהם. ככה נראות המורות בבתי"ך? האישה שעמדה לפנייהן הייתה צעירה באופן מחשיד. אפשר היה

להאמין שזו בכלל תלמידת כיתה י' שסתם עובדת עליהן, אילולא הזדקרה ממרכז גופה בטן הריונית בגודל של אבטיח.

"מה שלומכן הבוקר?!" הבוחנת שאלה בקול נרגש. "בסדר," מלמלו הבנות.

"ברוך השם בסדר!" הבוחנת תיקנה אותן.

"ברוך השם בסדר!" השיבו הבנות במקלה.

"ברוך השם! אני תהילה, מורה בבת"ך, ואני כאן כדי לאפשר לכל מי שחפצה בכך להיבחן לאולפנה שלנו. חשוב לי שתזכרו, המבחן הזה אינו קובע מי שווה יותר או פחות, הוא קובע רק את ההתאמה לאולפנת בת"ך."

"אז בואי רק נגיד שעם מטומטמות פחות יש התאמה," גיחכה תלמידה בשורה הראשונה. שאר התלמידות בכיתה הגיבו בצחקוק, אף שהיה ברור שהערה הזו רק הלחיצה אותן יותר. כולן רצו להתקבל ואף אחת לא הייתה בטוחה בעצמה חוץ מאמונה.

"יש לכן שעה בדיוק לענות כפי יכולתכן. כל מי שתגיש, תקבל תשובה בדואר. בהצלחה!"

הבוחנת התחילה להסתובב בין השולחנות ולחלק לכל תלמידה מבחן. נוגה קיבלה את הטופס והביטה בו במצח מכווץ. את העמוד הראשון מילאו שאלות במתמטיקה. מעולה, הנושא האהוב עליה, חשבה בציניות. היא נשמה עמוק וקראה את השאלה הראשונה. חמישה איקס מינוס שלושה איקס בריבוע חלקי ארבע שווה עשרים וחמש. כמו שאמונה אמרה, אין לה מה להפסיד, והיא החליטה לצאת לקרב. היא התחילה לחשב את המספרים לפי כללי הקדימות, הקפידה על סדר מופתי ובדקה פעמיים שכתבה מינוסים ופלוסים במקומות הנכונים. אבל חמש שורות אל תוך הפתרון הפך האינסוף למספר עם הרבה יותר מדי ספרות אחרי הנקודה. אוי לא.

"תירגעי," נוגה לחשה לעצמה והתקדמה לשאלה הבאה, הדבר הכי חשוב זה לא להיתקע.

גם בשאלה הבאה וגם בזו שאחריה היא לא הגיעה לפתרון הגיוני. היא מחקה וניסתה שוב. היא הרי למדה ותרגלה את החומר הזה עשרות פעמים עם אמונה, הפתרון חייב להיות איפה שהוא בתוך הראש שלה.

ניצוץ התקווה החמקמק שגרם לה לגשת למבחן, החל לגווע. למה נכנסה למבחן? למה?

בכל זאת, היא עדיין לא וויתרה. היא מחקה וחישבה הכול בפעם השלישית והרביעית, וכאשר מחקה את תשובותיה בפעם החמישית, התפורר הדף ונקרע. חור קטן נפער היכן שאמורה להיכתב תשובה. הלב שלה התכווץ באימה. היא הרימה ראש והביטה סביב. היא לא הופתעה כלל לגלות שאמונה סיימה בדיוק את המבחן וקמה להגיש אותו לבוחנת. בשולחן לצידה, היא ראתה תלמידה מגנחת על שאלה קלה במיוחד (שאלה שכנראה שכחו לשים במבחן של נוגה), ולצידה עוד תלמידה שמעירה בקול שהמבחן בכלל על החומר של כיתה ו'.

למה אלוהים ברא אותה כזו טיפשה? נוגה בלעה את הדמעות ועברה לשאלה הבאה, בתקווה להינצל מכאבו של כישלון כותש נוסף. "אפשר לקחת?" הבוחנת ניגשה אליה בתום השעה.

נוגה הנהנה חלושות והגישה לה את המבחן. הבוחנת הביטה בחורים שנוצרו מהמחיקות הרבות והרימה גבות תוהות לעבר נוגה. נוגה, שהובכה מספיק ליום אחד, השתדלה להיראות כאילו היא עסוקה בחידוד העיפרון שלה.

היא ידעה שהטעות היחידה שלה הייתה, שעמוק בתוכה קיוותה להצליח. אם לא הייתה מתעקשת לנסות, כרגיל, תקוותה לא הייתה מתרסקת, וליבה לא היה נשבר פעם נוספת.

פרק 2 המיץ של הזבל

"נוגה, נוגה, יש לך מכתב!" אבא קרא כשנכנס הביתה ערב אחד, כמה ימים לפני פסח.

נוגה רצה במורד המדרגות, החליקה על סמרטוט רטוב מניקיונות לחג וקפצה לעבר אבא. מאז המבחן לבת"ך חלפו החודשים במהירות, עמוסים במבחנים לאולפנות נוספות, לימודים וארגון מסיבת סוף השנה. כשהאביב הגיע, החלו לבצבץ יחד איתו גם מכתבי הקבלה.

בכיתה סיפרו כבר כמה בנות שהתקבלו למספר אולפנות, ושהן צריכות להחליט לאן ימשיכו בשנה הבאה.

לנוגה יהיה מזל אם תקבל מכתב קבלה אחד! אחרת היא תיאלץ ללמוד באולפנת "בְּשֵׁלָה", שהייתה רחוקה מביתה ושראשי התיבות שלה, באופן לא רשמי, היו "בנות שלא התקבלו לשום מקום".

"איפה? ממי?" נוגה שאלה בהתרגשות.

אבא הוריד את משקפי הקריאה אל אפו והקריא מגב המכתב: "אולפנת בת"ך."

"ממ..." נאנחה נוגה באכזבה. היא לקחה מאביה את המעטפה הסגורה ודחפה אותה לפח. היא לא הייתה צריכה לפתוח את המעטפה כדי לדעת מה כתוב בה. היא זכרה היטב את הטעות שעשתה כשניגשה למבחן, כשאפשרה לעצמה לקוות. היא לא התכוונה לעשות את אותה טעות שוב. "מה?! את אפילו לא רוצה לראות מה הם כתבו לך?" אבא התפלא.

"לא", השיבה נוגה מלמעלה לפני שטרקה את דלת חדרה.

מאוחר יותר בערב נשמעה דפיקה על דלת חדרה של נוגה.
"פתוח."

אמא עמדה בפתח ונראתה עצבנית. מתברר שחזרה הרגע מסידורים וגילתה שכרגיל, אף אחד לא עשה את מטלות הבית שלו. נוגה קלטה בזווית עינה את אחיה אבי־תר, במצב טרול מתקדם, מתגנב בשקט מחדרו ומתחיל לקפל את ערימת הכביסה במסדרון.

"סורי אמא, אני עוד רגע מוציאה את הפח."

"יאללה", דרבנה אמא.

נוגה סגרה את המחברת שבה ציירה בית לא מוכר שעלה בדמיונה. היא תמיד ציירה מקומות לא מוכרים, כאילו מחיים אחרים. היא ירדה למטה במהירות, ועמלה על משיכת הפח המלא מתוך המיכל, שכרגיל יצר ואקום חזק וגרם לשקית להיקרע מעט.

"תפסיקו למלא את הפח יותר מדי!" היא צעקה לחלל הבית.

"בפעם הבאה תוציאי את הפח בזמן", החזירה לה אמא מהסלון.

נוגה נעלה את כפכפיו העצומים של אחיה הקטן, גיל, שהיו זרוקים ליד הדלת, וירדה עם השקית במעלית.

היא הגיעה למסתור הפחים בפתח הבניין, פתחה את המכסה הירוק שהתנשא לגובה שני מטרים ובתנועה עגולה הניפה את שקית הזבל לתוך הפח. השקית העמוסה והבוגדנית לא עמדה בעומס ונקרעה לגורמים. ערימת זבל דביקה, שומנית ומסריחה עפה לכל עבר, ועיניה של נוגה כמעט נתלשו מחוריהן מרוב זעזוע.

"לא!!!" הרוטב של הסלט מאתמול, בתוספת קרם פטיסייר שהתקלקל וחתיכות ביצה, מילאו את הרחבה.

צקצוק לשון ביקורתי נשמע מאחוריה. "איך הצעירים של היום מוציאים את האשפה! איזו אלימות! מי לימד אותך להעיף את השקית ככה באוויר! תראי, כל המדרכה מטונפת!"

נוגה סובבה את הראש לעבר לאה, השכנה המבוגרת מלמעלה, שדידתה עם שקית אשפה קטנטנה משלה, שבטח לקח לה לפחות שבוע למלא. "זו לא אשמתי, ההורים שלי קונים את השקיות הכי זולות." נוגה מלמלה.

"גם אחריות אף אחד לא לוקח היום!"

"ולמבוגרים של היום יש אף ארוך ונדחף מדי," נוגה השיבה לה בליבה, אבל בקול רק הבטיחה לנקות הכול.

"איך תנקי את זה!?" התרגזה לאה. "חכי, חכי, יש לי פה משהו."

להפתעתה של נוגה, לאה שלפה מגב ויעה סודיים ששמרה מאחורי פחי האשפה.

"את רואה...? תשתמשי ככה," לאה הדגימה לנוגה איך לאסוף את הזבל אל תוך היעה והיא כמובן לא התאפקה והוסיפה, "תלכי אחרי זה לנקות אותם בברז של הגינה."

נוגה החלה לאסוף את האשפה בצייתנות, ולאח, כמו החטטנית שהיא, הסתכלה בעניין רב בזבל המשפחתי.

"מה זה? נפל לכם מכתב לאשפה." לאה התכופפה תוך כדי גניחה רמה והרימה מעטפה שנפלה מתוך השקית על המדרכה. "או! אולפנת בת"ך! הבת שלי למדה שם, את יודעת. זו אולפנה מצוינת!"
נוגה הסתכלה בבהלה על לאה פותחת את המכתב ומתחילה להקריא אותו בקול:

"נוגה היקרה, הנני מתכבדת בזאת להודיעך כי התקבלת ללימודים בכיתה י' באולפנת בת"ך, חיפה. לאחר בדיקה מעמיקה של מבחניך ושל התעודות אשר הוגשו לנו מטעם בית ספרך, הוחלט שהינך מועמדת מתאימה ללימודים אצלנו. האולפנה חורטת על דגלה את השילוב הבלתי מתפשר בין רמה אקדמית מן השורה הראשונה ובין לימודי תורה ודרך ארץ..."

נוגה הייתה המומה מכדי לזוז. רק מחשבה אחת התנגנה שוב ושוב בראשה – אין מצב שהתקבלתי. הם התבלבלו!

נוגה סיימה במהירות את ענייני הזבל וחזרה בריצה אל שולחן העבודה שלה ובידה המכתב המסריח. היא ניווטה לעמוד "צור קשר" באתר האולפנה והתחילה לנסח מכתב:

"לכבוד אולפנת בת"ך," היא הקלידה, "אני חושבת שהתבלבלתם. שלחתם לי מכתב קבלה במקום לתלמידה אחרת. תוכלו לבדוק את זה?"
דפיקה על הדלת גרמה לה לסגור את המחשב בטריקה ולהסתובב לאחור.

"מה קורה, נוגי?" אמא שאלה ונשענה על משקוף החדר.
"כלום, ממש שום דבר בכלל." היא ענתה מהר, מחפשת משהו לא מפליל לעשות עם הידיים שלה.
אמא נכנסה לחדר במבט חשדני.

"אבא אמר לי שקיבלת מכתב מאחת האולפנות ושזרקת אותו לפח," אמרה כבדרך אגב, אך לא היה שום דבר אגבי באמירה הזו. נוגה השיבה לאמא מבט שאומר "וואלה. מה את אומרת." "מאיפה זה היה?"

בשלב הזה הבינה נוגה שאין מנוס ומלמלה בשקט את שם האולפנה. אמא בכל זאת שמעה והבעתה הפכה סקרנית. "אז התקבלת או לא?" "כן," ענתה נוגה בטון עייף. להסביר עכשיו לאמא שמדובר בטעות, זו הולכת להיות סאגה שלמה.

"מזל טוב!" אמא אמרה, אבל הפרצוף החמוץ של נוגה צינן את התרגשותה. "לא?" "זו טעות, אמא."

"נו, די! זו לא טעות." "במבחן הקבלה לא הצלחתי לענות אפילו על שאלה אחת עד הסוף. זה לא הגיוני. לא התקבלתי."

"זה כנראה היה מבחן שלא נועד שיענו עליו עד הסוף." אמא הציעה. את נוגה זה לא הרשים. היא נשכבה על המיטה שלה, על הסדינים הכחולים הכהים, ממתינה שאמא, שלא הבינה כלום, תצא כבר מהחדר. "בסדר. נבדוק." אמרה אמא.

נוגה הביטה בבהלה באמא שולפת את הנייד שלה. מה היא מתכננת? אמא חייגה, לחצה על כפתור הרמקול והמתינה בחיוך מעצבן. "אולפנת בת"ך שלום, מדברת בת-אל המזכירה." נשמע קול מעבר לקו. "אהלן! נעים מאוד, שמי רותי, אמא של נוגה קלמן שעולה לכיתה י'. קיבלנו מכתב קבלה לאולפנה שלכם לשנה הבאה, ורק רצינו לוודא שלא התבלבלתם ושלחתם לנו את המכתב בטעות."

המזכירה צחקה, בטוחה שמדובר בבדיחה. זו בטח לא שיחה שהיא מקבלת כל יום. "אני רצינית," אמא השיבה.

"אמ... אה. אויךיי. אז אני...אבדוק." המזכירה העבירה אותן למצב המתנה, וקולה הוחלף בשירת מקהלת בנות את השיר "אבינו שבשמיים". נוגה הרגישה את העורק בצווארה עומד להתפוצץ מרוב בושה, והיא סימנה לאימה לנתק את השיחה בתנועות ידיים גדולות ונואשות. "הינה, מצאתי אותה." קולה של המזכירה קטע את המוזיקה, "נוגה

קלמן. כן, בהחלט רשומה לאולפנה ומשובצת בכיתה י"2. אה, והאמת היא...שעכשיו אני נזכרת שהרבנית אישרה אותה באופן אישי." פיה של נוגה נפער, היא לא האמינה. היא שפשפה את אוזניה כדי לוודא ששמעה טוב והסתכלה על פניה המוארות של אמא, להיות בטוחה שהיא לא דמיינה.

"נהדר, תודה," ענתה אמא. "נתראה בשנה הבאה." וניתקה את השיחה במבט שאומר "הינה לך".

נוגה ניסתה להיראות כאילו לא באמת אכפת לה, אבל חיוך גאה חמק ונמרח לה על הפנים. היא כמעט צווחה משמחה. "מזל טוב!" נשקה לה אמא על הרקה, ובזאת החליטה שהגיע הזמן שתניח לבתה המתבגרת לנפשה.

נוגה נותרה לבד בחדר, המומה לחלוטין. המבחן היה לה כל כך קשה, היא בקושי ענתה שם על חצי שאלה. איך ייתכן שבית הספר הכי יוקרתי לבנות במגזר הדתי החליט שהיא מתאימה לו? ולמה שהרבנית תאשר אותה באופן אישי? אולי האולפנה החליטה לקבל אותה על תקן מקרה סעד ואפליה מתקנת? כן, זה נראה לנוגה כמו האופציה הסבירה היחידה.

פרק 3 ווקס

בערב, הגיעה נוגה לסניף בני עקיבא, לפעולה של חבריא ב', קבוצת הנערים והנערות הבוגרים של הסניף. שלט גדול של מפעל הפיס עיטר את הכניסה למבנה המוזנח שכל קירותיו קושטו שכבות צבעוניות מתקלפות של ציורי חניכים. הסניף היה מקום תוסס שבו הרגישה בבית. היא נהנתה לבקר שם בקביעות, פעמיים בשבוע, ולבלות עם חברים שהכירה מגיל אפס. אבל היא ידעה שלאחר שתעבור לפנימייה הכול ישתנה. מבת בית היא תהפוך למבקרת לרגע ותגיע רק לעיתים רחוקות. רוב חבריה ילכו לאולפנות וישיבות תיכוניות בלי פנימיות וכנראה תיווצר קליקה קטנה יותר, בלעדיה.

נוגה נכנסה לכיתת הפעילות וכדור מקומט מנייר אלומיניום חלף בטיסה מרחק מילימטר בודד מעל ראשה. היא מיהרה להתיישב על כיסא "כתר פלסטיק" מוכתם בצבעי גואש, כדי להתחמק מהמטח הבא. אמונה, שכבר הייתה שם, תפסה את כדור האלומיניום וצעקה "כ"ה בכסלו!" ואז, "שבועות!" וזרקה את הכדור לכיוון נער חדש שנוגה לא הכירה. הוא היה גבוה ורחב בדיוק במידה הנכונה. שערו החום והחלק גלש על גבותיו העבות. מתחתיהן הציצו עיניים כחולות דקות, שנתנו לו מראה פראי אך אופנתי. כשחייך, נוגה לא יכלה שלא להבחין בגומה העמוקה שנחצבה בלחיו. שאר הנערים מסביב השמיעו "וואו" מתגרה. גם מלמולי "אין מצב שהוא זוכר" נזרקו לאוויר. הנער תפס את הכדור ביד אחת ולא מיהר לתת תשובה. בן השירות שהעביר את הפעולה האיץ בו, "יש'ך שלוש שניות או שאתה נפסל!"

"מה זה המשחק הזה?" נוגה לחשה לאמונה.

"מי שזורק את הכדור, צריך לתת שם של חג. מי שתופס, חייב להגיד מה התאריך של החג, אחרת הוא נפסל. מי שמנצח, מקבל את ההפתעה שבתוך הכדור."

"אה, קשה." נוגה לחשה חזרה והסתכלה במתח על הנער החדש, לראות אם יזכור באיזה תאריך חל חג שבועות.

להפתעתה, חייך הנער וצעק, "וי בסיון!" ואז זרק את הכדור לבן השירות, רועי. "ל"ג בעומר!"

רועי, תפס את הכדור וקפא. "אמ..." הוא חשב רגע ארוך. "שיט, שכחתי מתי זה."

הנערות והנערים הסתכלו עליו במתח, מאוד מתאמצים שלא לצחוק. ואז רועי הבין והכה במצחו, "איזה קרוע אני. ל"ג בעומר חל בל"ג בעומר."

כל החניכים צחקו, נוגה ביניהם. הם המשיכו לשחק עוד קצת, אמונה זכתה בפרס הגדול (חפיסת שוקולד ישנה מהפסח הקודם שכולם חלקו), והחדר התמלא ברעשי דיבור.

"לאן את הולכת בשנה הבאה?" שאלה אחת החניכות את נוגה, היתר הסתכלו עליה בציפייה.

נוגה קפאה. הן יחשבו שהיא עובדת עליהן. אבל איזו ברירה הייתה לה? "לאולפנת בת"ך", היא צייצה.

"מה?" ענו כולן במקהלה.

אמונה הביטה גם היא בהפתעה לכיוון נוגה. "באמת?" סימנה לה בשפתיה.

נוגה לא ידעה מה לענות. גם לה זה היה נשמע מוזר והמבטים הנדהמים של הבנות גרמו לה לאי־נוחות. היא הרגישה כמו פנס בודד שמושך אליו את כל היתושים, והיא שנאה יתושים.

"אני הולכת לשירותים", היא מלמלה ומיהרה לברוח מהחדר, מרגישה את עיני כולן מחוררות את עורפה.

השירותים, כרגיל, היו מלוכלכים ומסריחים, ואחד הכיורים היה סתום. נוגה פתחה את המים בברז ושטפה ידיים ופנים רגע ארוך, היא התמקדה בנשימות ארוכות ומרגיעות.

לפתע נכנס הנער החדש, ווקס, והחזיק את ידיו כלפי מעלה, מראה לה

שהן מלוכלכות מהפרס הגדול. "אני לא מאמין שאכלתי את השוקולד הזה. הוא נמס לגמרי כשעבר בין הידיים של כולם, רועי לא חשב על זה עד הסוף כנראה."

נוגה חייכה. היה לווקס מבטא מוזר והיה לה קשה להחליט אם עלה מארצות הברית או אולי מאירופה. היא זזה הצידה והשאירה לו את הברז פתוח.

"תודה", הוא חייך חזרה. "איך קוראים לך?"
"נוגה."

הוא שפשף את ידיו מתחת למים, "אני אדם. אבל כולם קוראים לי ווקס."

"זה לא שוויוני! לבנים כל כך קל למצוא כינויים," נוגה נענע בראשה לשלילה, מנסה להיראות עצבנית אבל ללא הצלחה. חיוך קטן ברח לה. ווקס הזה – הוא הקשה עליה לכעוס. "אתם פשוט משתמשים בשם המשפחה. אבל אם כולם יקראו לי קלמן, ואז יום אחד אתחתן עם כהן, אף אחד לא ידע איך לקרוא לי."

"אף פעם לא חשבתי על זה ככה." ווקס בחן אותה רגע ארוך. "דווקא מתאים לך...קלמן."

נוגה צחקה. "מאיפה אתה?"

"זה מסובך..." ווקס עיקם את הפה.

"למה?"

"אבא שלי דיפלומט, אז כל שנתיים אנחנו עוברים. לפני שהגענו לפה

גרנו בג'קרטה."

נוגה מעולם לא שמעה על המקום הזה. "איפה זה?"

"באינדונזיה."

"מגניב."

"ולפני כן בקינגסטון ולפני בהאנוי."

"נראה לי שהיית ביותר מקומות בעולם מכל החניכים בסניף הזה ביחד."

"נראה לי שלכל חניך פה יש יותר חברים משאספתי בכל המדינות

ביחד." ווקס ענה והביט סביב, כנראה בחיפוש אחר נייר לניגוב ידיים.

נוגה הופתעה מהכנות שלו ולא ידעה איך לענות.

"טוב, קלמן, נתראה!" הוא סגר את הברז, ניגב ידיים בג'ינס הכהים שלו,

שהיו תלויים על מותניו בצורה מושלמת, ויצא מהשירותים.

נוגה המשיכה להסתכל לכיוון הדלת. הנער הזה, ווקס, היה שונה משאר נערי הסניף. הוא היה חברותי, אבל גם לא לחוץ להרשים. אף בן בגיל שלה מעולם לא דיבר איתה בפתיחות כזו. והאמת היא שלא היה אפשר להתעלם מכמה שהוא חמוד. היא הרגישה אכזבה זרה אך מיידית ברגע שנעלם משדה ראייתה.

המחשבות של נוגה על ווקס נקטעו כשדלתות כיתות השבטים נפתחו וכל החניכים נשפכו החוצה אל הרחבה ברעש גדול. נוגה מיהרה לצאת וחיפשה את אמונה. היא רצתה לדבר איתה על בת"ך. גם אמונה רצה לכיוונה, דרך המון הנוער, ונתנה לה חיבוק סוער. "את רצינית?" שאלה בהתרגשות.

נוגה הנהנה, "את כועסת שלא סיפרתי לך לפני?" שאלה בחשש. "כן! אבל עכשיו, אחרי שסיימתי לכעוס, אני הכי מתרגשת בעולם!" נוגה זרחה. זה באמת קורה. היא הולכת עם אמונה לאולפנה הכי שווה בארץ.

פרק 4 את הכבש

לנוגה היה חשד שסוף העולם יגיע לפני שהלימודים באולפנה יתחילו. לא ייתכן שהשינוי החיובי הזה בחייה יוכל באמת להתממש. אבל להפתעתה, הימים המשיכו להתקדם כרגיל. נוגה כבר הספיקה ללכת עם אמא לקנות ערימה של חולצות תלבושת בצבעים משתנים עם שרוולים באורך שלושת־רבעי וחצאיות מכסות ברך, גם בזמן ישיבה. הן קנו גם קיטבג ענק וארזו בו תנ"ך עבה עם פירושים וספר מתמטיקה עוד יותר עבה של בני גורן.

אמונה והיא העבירו ימים שלמים בהתרגשות וציפייה, עד שהגיע היום הראשון ללימודים. כשהפתיעה אותה המשפחה במסיבת פרידה, היא נזכרה שמעתה תבלה את רוב זמנה רחוק מהם, ושתחלוק חדר פנימייה עם שלוש בנות שעדיין לא פגשה. בדמיונה ראתה מסיבת פיג'מות כיפית בכל לילה, ומצד שני כבר החלה להרגיש את הגעגוע להורים, לבית ולפרטיות של החדר שלה. כשהגיע סוף־סוף היום המיוחל, נוגה התעוררה בשמחה, מיהרה להתלבש בבגדים החדשים ורצה לפגוש את אמונה בתחנת האוטובוס.

הרחובות זמזמו בהתרגשות של האחד בספטמבר. כל תלמידי הארץ החלו היום שנת לימודים חדשה. נוגה הלכה בכבודות עם התיק הגדול על גבה, בין נחילי אנשים ממהרים, לעבר התחנה. ממרחק בקושי זיהתה את חברתה. היא לבשה שתי שכבות של חצאיות מעטפת מעל טייץ שחור, חולצת שלושת־רבעי עם סמל האולפנה, ועל גבה סחבה קיטבג עצום עם כל הדברים שארזה לחיי הפנימייה. השיער הכתום שלה נקלע לצמח רכה

וארוכה. נוגה קלטת פתאום שבטח גם היא נראית בדיוק ככה. עשרים דקות מאוחר יותר, מפוחדות אך נרגשות, הן עמדו יחד מול שער הברזל הענק של האולפנה. שלט גדול וצבעוני מעליו הכריז שהגיעו לבת"ך. שטח האולפנה, שהיה במרחק רחוב אחד בלבד מהשוק, היה עצום ביחס למיקומו המרכזי בעיר. הוא השתרע על פני עשרה דונמים מלאי מדשאות ועצים. הקמפוס נראה כמו פאזל של בנייני אבן לבנה מפוארים ששומרו מתקופת המנדט הבריטי, ולצידם בניינים מודרניים שנבנו בשנים האחרונות.

מימין למדשאות ראתה נוגה חורשת אורנים. היא הייתה כל כך צפופה וחשוכה עד שלא יכלה לראות את סופה. אמונה סיפרה לה שמאחורי החורשה יש יציאה נוספת לרחוב צידי.

מוזיקה חסידיית צוהלת בקעה מהרמקולים התלויים על הגדר וליוותה אותן אל תוך הקמפוס, עם המון נערות נוספות. נוגה מעולם לא ראתה כל כך הרבה בנות במקום אחד, הן נראו מאושרות וצחקו והתחבקו בהתרגשות גדולה.

נוגה ואמונה לקחו נשימה עמוקה וצעדו לאורך שביל האבן הראשי. משני צידי השביל נפרשו מדשאות רחבות ועצים גדולים רבים, חלקם עצי פרי שניתן פשוט לקטוף מהם ולאכול. הן הגיעו לרחבה גדולה מרוצפת שממנה יצאו שבילים אל כל הבניינים. במרכז הרחבה הוקם דוכן ועליו שלט גדול: "הבש"ליות!" – בנות שירות לאומי – שהגיעו לשנת התנדבות באולפנה. הבש"ליות לא הפסיקו לחבק תלמידות ולשוחח איתן בתנועות ידיים גדולות.

"הן בטח מקור טוב למידע," אמונה אמרה.

"כן, חייבות לעצור אצלן," הסכימה נוגה.

הן החלו ללכת לעבר הבש"ליות, מתחמקות בזהירות מהתלמידות הוותיקות שהתרוצצו סביב וצווחו בשמחה בכל פעם שפגשו חברה. בין כל הבנות היו גם מורות הרות, שנראו בגילן של השמיניסטיות. ההבדל היחיד בינן לבין התלמידות, למעט ההיריון, הייתה מטפחת צבעונית שעטפה את שערן. כיסוי הראש נועד לסמן את היותן נשואות. נוגה שמחה לראות שהמורות הצעירות התחבקו עם התלמידות כאילו היו חברותיהן.

כל התלמידות היו לבושות בחצאיות מטאטאות רצפה ובחולצות תלבושת צבעוניות. הן עיטרו את המדשאות כמו פרחים פורחים. על המדשאה ליד עמדת המידע, ישבו במעגל כמה בנות עם גיטרות ושרו את "שיר למעלות" בקאנון. נוגה חלפה על פני מעגל השירה והקשיבה בהנאה. מעולם לא שמעה בנות שרות בכוונה רבה כל כך. רובן שרו בעיניים עצומות ובראש מופנה לשמיים. הצלילים העמוקים וטוהר הכוונה העבירו צמרמורת בגופה.

"אתן יודניקיות?" אחת מבנות השירות פנתה אל נוגה ואמונה בחיוך נעים כשהגיעו לדוכן.

הן הנהנו.

"ברוכות הבאות! הבוקר יתחיל בשיחת פתיחה של הרבנית ובתפילה, בבניין הכינוסים. שם." היא הצביעה לעבר מבנה רחב שעוצב כמו חללית. "בהצלחה!"

נוגה ואמונה צעדו אל תוך בניין הכינוסים העגול. הן הלכו לאורך המסדרון הרחב. על הקיר היו תלויות בשורה ארוכה תמונות רבנים לבני זקן וחדי מבט. תלמידות רבות חלפו על פניהן במהירות, בדרכן לאולם. ליד דלת האולם הענקית נשמעו צווחות התרגשות ושירה: "קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה!"

נוגה ואמונה התקרבו וראו מעגל של שמיניסטיות, רוקדות בסערה סביב אחת מהתלמידות. היא עמדה במרכז בעיניים נוצצות.

"ומי הוא, מי הוא החתן? החתן הוא אריאל כמובן!" הן המשיכו לשיר את המילים במנגינה חסידית צוהלת.

נוגה צפתה מרחוק בנערה המאורסת בת השמונה־עשרה, מוקפת בחברותיה הרוקדות ובכמה מן המורות שחיבקו אותה בגאווה כמו אחיות גדולות. היא התקשתה להאמין שהנערה הזו מבוגרת ממנה רק בשנתיים. יכול להיות שיעבור זמן קצר כל כך עד שהיא ובנות כיתתה יתחילו לצאת עם בנים? ולהתחתן איתם? היא דמינה את עצמה עם כיסוי ראש גבוה, עומדת לצד נער עם פנים מטושטשות. בטנה התהפכה גם מפחד וגם מהתרגשות. אחר כך היא גם דמינה את אמונה באותה צורה. אבל האמת היא שעל אמונה התמונה הזו ישבה בול.

"כולן להיכנס לאולם!" קול נשי ומבוגר נשמע מאחוריהן. נוגה ואמונה סובבו את ראשן, הן ראו אישה קטנת קומה וחרושת קמטים, אך גבה

ישר כסרגל.

"הינה הרבנית", אמונה לחשה לנוגה.

נוגה פערה עיניים. זו הרבנית נעמה צורי. המנהלת המפורסמת. אין אדם במגזר וגם מחוצה לו שלא מכיר אותה.

היא עקבה אחרי דמותה המתקרבת, מתקשה להאמין שזו באמת היא. רק כשהרבנית חלפה ממש על פניה, נוגה שמחה לב שהיא נמוכה יותר משציפתה, אבל זה לא שינה דבר. הנוכחות שלה הייתה כה עוצמתית, שהיא סחפה את כולן אחריה בלי מאמץ.

עיניה היו צרות ומבטה חד וביקורתי. גילה המתקדם לא הפריע לראש הזקוף שלה ולתנועותיה הנמרצות. שערה האפור נאסף לאחור בקפידה בסיכת זהב קטנה שהחמיאה לחליפה ההדורה שלבשה.

כל התלמידות נכנסו בעקבותיה בשקט מופתי אל תוך האולם. לא היה ספק – היא מנהלת את האולפנה ביד רמה.

בתוך האולם התיישבו נוגה ואמונה בשורה הראשונה, המיועדת לשכבה הצעירה ביותר – כיתה י'. האולם היה גדול ומרשים, כמו תיאטרון מפואר, ובו עשרות שורות של מושבי קטיפה כחולה. לכל כיסא היה צמוד שולחן נשלף קטן שאפשר להרים ולהניח עליו סידור. בקצה השורה עמדה מורה צעירה ומטופחת, עם מטפחת ראש בגובה בלתי אפשרי, ואספה את כל בנות הכיתה.

"זאת המחנכת שלנו? היא נראית כמו תלמידה עם עוגה על הראש", אמונה לחשה לנוגה.

נוגה צחקקה בהסכמה. מסביבן תפסו את מקומותיהן תלמידות נוספות, וקולות לחששים וצחוק מילאו את האולם.

"בוקר טוב!" קולה החד של הרבנית נעמה צורי קטע את הפטפוטים. ברגע אחד כולן השתתקו. היא עלתה על במת העץ הרחבה ונעמדה בקדמתה. מולה נפרשה כל האולפנה: תלמידות, מורות וחברי צוות ישבו על כיסאות בעשרות שורות שמסודרות בחצי גורן.

"ברוכות הבאות לשנת לימודים נוספת באולפנה!"

התלמידות הבוגרות, מכיתות י"א וי"ב, מחאו כפיים והריעו בהתלהבות. "אני וכל חברי הצוות מאוד מתרגשים לראות את כולכן", המשיכה הרבנית.

"למה אין לה כיסוי ראש?" נוגה לחשה לאמונה.

"הרבנית לא נשואה," ענתה אמונה בלחישתה.

"באמת?" נוגה הסתכלה עליה בהפתעה.

"יש שמועה שהיא הייתה מאורסת למישהו פעם, אבל הוא ברח באמצע החתונה ומאז הלב שלה שבור והיא מעולם לא התחתנה," אמונה כיסתה את פיה כשדיברה בשקט.

נוגה הרימה גבות סקרניות וחזרה להביט ברבנית בזמן שהמשיכה לברך את תלמידותיה. "אני מאחלת לכולן שנת לימודים פורייה, שנה שבה נחכים בתורה ונמשיך להוביל בהצטיינות אקדמית!"

התלמידות שוב מחאו כפיים. מן השורה האחורית, שם ישבו השמיניסטיות, פרצה שירה: "בשנה הבאה נשב על המרפסת ואתן תעשו בגרויות!" הן זמרו שוב ושוב את הגרסה המחודשת לשיר של אהוד מנור. "זה נכון," השיבה להן הרבנית מהבמה, "אבל רק בתנאי שהשנה תוציאו ממוצע –"

"של מאה ומעלה!" השלימו הבוגרות את המשפט, והאולם כולו צחק מבדיחה שאינה מצחיקה כלל.

הרבנית המשיכה בחיך, "אנחנו גם מאחלים מזל טוב למורות גילה ושלומית, שילדו השבוע בשעה טובה!" קריאות נרגשות נשמעו מן הקהל. לאחר שגווע הרעש, הרבנית הרצינה והתחילה לפסוע באיטיות על הבמה: "כמעט ששת אלפים פסוקים יש בתורה. נשאלת השאלה, איזהו החשוב ביותר?"

"ובכן, בן זומא אומר: 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד'. הגיוני. בן ננס אומר: 'ואהבת לרעך כמוך'. גם זה הגיוני, הרי רבי עקיבא אמר שזה כלל גדול בתורה."

הרבנית עצרה לרגע ארוך, ואז פנתה לקהל התלמידות בדרמטיות. "שמעון בן פזי אומר: 'את הכבש האחד תעשה בבוקר, ואת הכבש השני תעשה בין הערביים'. והמדרש הכריז שבן פזי צודק."

הרבנית חייכה והמתינה לתגובה.

"מה הקשר כבשים?" קראה אחת התלמידות.

כמה צחקוקים הדהדו באולם.

"אני מסכימה איתכן, לכאורה זה ממש מוזר שדווקא משפטים על לויז הקרבת כבשים הוא הכי חשוב," ענתה הרבנית. "אבל בן פזי אמר בזה

דבר חשוב מאוד: תמיד. גם כשיש כוח וגם כשאין כוח, בלי תירוצים. בכל יום מקריבים את קורבן התמיד. ההתמדה היא הדבר החשוב ביותר. בנותיי, ההרגלים היום־יומיים שתרכשו כאן באולפנה הם שיהפכו אתכן למי שתמצו להיות. תפילה חד־פעמית עם המון כוונה אינה משתווה לתפילה קבועה בכל בוקר. ללמוד כל הלילה למבחן זה לא משתווה להשקעה קבועה לאורך השנה כולה. העקביות הבלתי מתפשרת היא זו שתוביל אתכן להצלחה. אז שיהיה לכן בהתמדה!"

נוגה הביטה סביב על הקהל המריע. יכול להיות שזה כל הסוד? התמדה? האם ייתכן שלא עבדה קשה מספיק עד היום? שוויתרה לעצמה בלי לדעת זאת?

ניצוץ התקווה שהחליטה לכבות לאחר המבחן לאולפנה שב וקרץ לה בפיתוי. אולי אם רק תאמץ לליבה את גישתה של הרבנית, תוכל בכל זאת לשרוד כאן? ואולי אפילו להצטיין? ואולי, אפילו שהתקבלה לכאן כמקרה סעד, המקום הזה עוד יוביל אותה להצלחה.

"יום טוב! שנה טובה!" הרבנית סיכמה וירדה מהבמה.

טקס פתיחת השנה המשיך עם שתי שמיניסטריות שעלו להוביל את תפילת הבוקר.

נוגה הסתכלה סביבה, כל הבנות שלפו סידורים מהתא המחובר לכיסא שלפניהן ונעמדו לברכות השחר. החזנית כחכחה בגרונה והתחילה להתפלל בקול מרשים בעוצמתו:

"מודה אני לפניך, מלך חי וקיים, שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך."

גם נוגה ואמונה הוציאו את סידוריהן והצטרפו לתפילה.

בעודה ממלמלת את המילים המוכרות, התרוממו עיניה של נוגה והביטו סביב, על קהל הבנות הגדול, על קולות השירה והתפילה, והיא הרגישה שהיא חלק ממשוהו שגדול ממנה בהרבה. רק אז חלחלה אליה ההבנה שהתקבלה לבתי־ך ושהיא עומדת לבלות כאן שלוש שנים, עם כל הבנות החכמות האלו.

פרק 5 הלימודים

הכיתה הייתה מלאה בפטפוטים על השבוע הראשון והמרגש שחוו באולפנה. נוגה הסתכלה סביב וניסתה לאפיין את החבורות שהחלו להתגבש. החכמות-צדיקות: שלוש בנות בסגנון של אמונה, כולן הגיעו מבתים מאוד תורניים והקפידו על כל הלכה קלה כחמורה. הן היו מרובות אחים, אחראיות מאוד ובעלות איי קיו גבוה. אה, ואבא של כולן היה רב. עבורן, מושגים כמו כוס שלישית וחוק ארכימדס היו פשוטים.

משמאלן ישבו היפות-צדיקות: בנות שנולדו בהתנחלות, הוריהן נערי גבעות. הן התלבשו בסגנון הכי זרוק שיש, בבגדים שעברו לפחות שלוש ידיים, אבל הן היו כל כך יפות שכל סמרטוט נראה עליהן כמו בגד מקטלוג עדכני. אף על פי שהן לא היו נשואות עדיין (בכל זאת, כיתה י'), הן היו עסוקות בלכרוך סביב ראשן מטפחות לשם הדמיה.

לפניהן ישבו התלמידות הלחוצות בהגזמה. היו להן מחברות עטופות ומקושטות ולפחות עשרה עפרונות מחודדים עם מדבקות שם עליהם. הן לא הפסידו מילה בהכתבות ותמיד השוו תשובות לשיעורי הבית לפני השיעור.

מאחור היו המרדניות. אלו בנות שהוריהן היו אנשים חשובים או בעלי קשרים לאולפנה ולמעשה הכריחו אותן להגיע ללמוד פה. הן התקשו (או לא רצו) לתפוס את רעיון החצאית הארוכה מספיק, ותמיד קיבלו הערות מצד הצוות על כך שאינן מספיק צנועות. בתגובה, הן התמרמרו על כך שהאולפנה בוחנת את המראה החיצוני שלהן במקום להתעסק בפנימיות. בדרך כלל, רגע אחרי ההתמרמרות הן בחנו את עצמן במראה קטנה, מרחו עיפרון שחור בעיניים והצטלמו לאינסטגרם בטלפון נייד שאמור להיות מכובה בשעות הלימודים.

אחרונות חביבות היו בנות מועדון הקלפים. לנוגה היה קשה למצוא גורם מקשר ביניהן, חוץ מזה שבכל הפסקה, בהתמדה דתית כמעט, הן התמקמו בסוף המסדרון ושיחקו משחקי קלפים כמו רמי, שקר ואפילו "פוקר כיפות", שנקרא כך משום שכל השיעור הן סרגו כיפות שעליהן הימרו אחר כך בפוקר.

אמונה השתייכה בבירור לקבוצת החכמות-צדיקות והיא הייתה מתקבלת לשם בזרועות פתוחות אילולי הייתה מתעקשת להיצמד לנוגה, שעדיין לא מצאה את עצמה (היא שקלה להצטרף למועדון הקלפניות, אבל הניחה שמועדון הלחוצות ישיג לה ציונים גבוהים יותר. בקיצור, התלבטות קשה).

"מה נשמע, בנות?" שאלה המורה לחשבון, חנה, בעודה נכנסת לכיתה ונשענת על משקוף הדלת.

הבנות הסתובבו אל פתח הכיתה והביטו במורה ההריונית. "ברוך השם, בסדר, המורה. מה שלומך?"

המורה חנה נאנקה, החזיקה את בטנה התפוחה והלכה בכבודות אל קדמת הכיתה. "ברוך השם, יום-יום", השיבה והתיישבה בעייפות בכיסא המורה. "להכין מחברות, יש בוחן פתע על משתנים אלגבריים."

"מה, עוד פעם? גם בשני השיעורים הקודמים היה בוחן פתע!" אמרה אחת המרדניות בקול את מה שכולן חשבו.

"אני לא יודעת למה את מופתעת, זרקה תלמידה מקבוצת החכמות, לא קלטת שבכל שיעור היא עושה בוחן פתע?!"

"המורה, זה טו מאץ!" תלמידה מקבוצת הלחוצות התחילה להתנשם ולנפנף בידיה.

"יאללה, חפרתן. העיקר שנסיים עם זה כבר." השתיקה אותן תלמידה מקבוצת הקלפניות.

הדיון בין התלמידות לא עיכב את המורה, והיא כבר התחילה להכתיב את שאלות המבחן.

"נתונה משפחת הפונקציות:

$$f(x) = x^2 - kx + 4$$

הוכח כי לכל ערך של k , הגרף של הפונקציה חותך את ציר ה- x בשתי

נקודות שונות."

הבנות נלחצו ומיהרו לשלוף מחברות ועפרונות.

המורה המשיכה להקריא במהירות את שאלות המבחן, ולאחר מכן כיוונה טיימר בשעון ביצה אנלוגי והניחה אותו על השולחן.

נוגה התרכזה בשאלה הראשונה במחברתה. היא הציבה את

המשתנה בביטוי והחלה לחשב כפי שלמדו בשיעור הקודם. בהתחלה הכול התקדם מצוין. המספרים נראו יציבים והמינוסים הפכו לפלוסים

במקומות הנכונים, אבל אז, ממש בהכפלה האחרונה, משהו השתבש.

פתאום התוצאה הפכה למספר אסטרונומי והיא נדרשה לחלק אותו

במספר עם יותר מדי ספרות אחרי הנקודה. לא ייתכן שזו התשובה

הנכונה. כשניסתה להבין היכן טעתה, צלצל השעון של המורה וגרם

לה לקפוץ בבהלה. הזמן נגמר. היא לא הספיקה כלום.

"מחברות אליי!" הכריזה המורה.

"שיט", מלמלה נוגה והביטה סביב. אולי יש עוד בנות כמוה שעוד לא

מוכנות להגיש ויבקשו תוספת זמן עבור כולן?

אבל אפילו התלמידות הלחוצות ניגשו עם מחברתן למורה.

"לקחת לך?" שאלה אמונה את נוגה בדרכה למורה.

"אני אקח לך", נוגה קמה ממקומה.

"תודה", אמונה מסרה לה את המחברת, "שאלות מפגרות...נראה לי

שאינן לה כוח היום."

נוגה הנהנה ולקחה את המחברות. כשהגישה אותן למורה, היא ביקשה

בלחש תוספת זמן, אבל נענתה בסירוב קר.

נוגה הרגישה ייאוש סמיך ממלא אותה. השנה רק התחילה. היא לא

ידעה איך תוכל לעמוד בקצב הזה. כשהמורה התחילה להסביר את הנושא

החדש, היה נדמה לה שהיא מצליחה לעקוב, אבל באותה מהירות שבה

נכנס החומר, הוא גם התאדה מראשה.

"איך לא קלטת? שבע – ז', חמש – ה', שתיים – ב': זהב! הבהלה לזהב

"1848!"

"איך את זוכרת את כל הגימטרייה בעל פה? לוקח לי זמן לחשב את

כל המספרים," נוגה התעצבנה בקול כשהיא ואמונה הלכו לחדר האוכל

לאחר שיעור היסטוריה ארוך ומעיף. נוגה הרגישה כמו לאחר ריצת

מרתון שבה התחרתה בספורטאים אולימפיים, שהיו הרבה-הרבה מעבר לרמה שלה. זו החלה להיות החוויה הקבועה שלה בשיעורים. כולן פה היו גאונות כמו אמונה, ולא היה שום סיכוי שתעמוד בקצב. "מה לחשב? למה את צריכה לחשב גימטריה?" אמונה נראתה מבולבלת.

"אני לא זוכרת אותיות כמו צ', הסבירה נוגה. "תקשיבי, זה ממש קל – אותיות א' עד ט' הן אחדות, י' עד צ' הן עשרות, וק' עד ת' הן מאות. זה לא משאיר לך הרבה אופציות לכל אות." נוגה תמיד הופתעה מהשיטה של אמונה לאחסן ידע במוחה. כל נושא שלנוגה נראה מסובך ומורכב, היה כמו משחק פשוט וקל עם כמה טריקים עבור חברתה.

"היי בנות, אתן מי2, נכון?" עצרה אותן אחת הבש"ליות. "כן", ענו נוגה ואמונה יחד. "קחו", היא הגישה להן ערימת מחברות פתוחות, "זה מהמורה למתמטיקה, חלקו לבנות את הבחנים." אמונה לקחה לידיה את המחברות עם הבחנים הבדוקים שעשו רק לפני שעתיים, ובת השירות הלכה. נוגה הביטה על אמונה בעיניים גדולות. "זה היה מוזר ממש. לא אכפת לה שנראה את הציונים של כולן?" "אולי זה מה שהיא רוצה, כדי שמי שלא הצליחה מספיק, תיכנס ללחץ ותשקיע יותר."

נוגה נשמה עמוק. זה רע. רע מאוד. לא רק שהיא ללא ספק התלמידה הכי גרועה בשכבה, זה גם הולך להיות ידוע ומפורסם לכולן. "טוב, נראה לי שאני אקח את הבוחן שלי עכשיו." היא מלמלה במבוכה אמונה דפדפה בין הבחנים עד שהגיעה לבוחן של נוגה. את הציון שנכתב בגדול, בעט אדום, היה אפשר לראות גם מהחלל. ארבעים. "אוי", אמונה פלטה בהפתעה. "האמת, זה היה בוחן קשה, ועוד על חומר חדש."

אבל נוגה ראתה שהמבחן הראשון בערימה היה של אמונה, ועליו הציון המושלם – מאה. אמונה לא התייחסה כלל לציון, מבחינתה זה היה סתם עוד אחד לערימה. "אני מתה מרעב", אמונה שינתה נושא והתקדמה לכיוון חדר האוכל.

"את תמיד מתה מרעב," ענתה נוגה בחצי חיוך. מוח קודח ופעיל דורש כנראה הרבה אוכל, חשבה לעצמה.

בחדר האוכל, בעוד הבנות גודשות את צלחותיהן בפסטה אדומה, ניגשו אל אמונה שתי תלמידות. אחת מהן הציגה עצמה בתור תהל מכיתה י"א. היא הציגה לאמונה להצטרף לוועד האולפנה, אפילו שבדרך כלל לא מצרפים תלמידות חדשות. הן הסבירו שקיבלו עליה המלצות חמות. עיניה של אמונה הזדגגו מהתרגשות. הרגע הזמינו אותה אל תוך המועדון הכי אקסקלוסיבי באולפנה. אם להתקבל לבת"ך זה חלום, אז להתקבל לוועד האולפנה זה אומר שאת מנהיגת החלום. החברות בוועד אפשרה להיעדר משיעורים כאוות נפשך (מתוך הנחה שאת בטח מתכננת פעילות חשובה), היכרות עם תלמידות מכל השכבות, אבל הכי חשוב – כניסה חופשית לחדר המורים. המורות באולפנה אומנם היו קשוחות, אבל הן גם היו קרובות בגילן לתלמידות, מה שהפך אותן קצת לאחיות גדולות ומגניבות.

"כן! ברור שאני רוצה," השיבה אמונה לאחר שהתנערה מההלם הראשוני.

"מעולה! אז נתראה מחר בישיבה השבועית, תשע בבוקר, חדר מורים." תהל הושיטה את ידה ללחיצה. אמונה לחצה אותה בהתלהבות גדולה. כשהתרחקו חברות הוועד, אמונה קפצה על נוגה בהתרגשות. "אני לא מאמינה, הזמינו אותי לוועד!"

נוגה חיבקה אותה חזרה. היא שמחה עבור חברתה, אבל דאגה כרסמה בבטנה. קשה היה לה להאמין שאמונה תרצה להמשיך להיות חברה שלה לעוד זמן רב, עכשיו כשהיא עומדת להצטרף לאחת מהחברות הכי חשובות.

פרק 6 סבא

באותו ערב ישבה נוגה לבדה בספריית האולפנה, לומדת לבוחן הפתע הבא במתמטיקה. לקח לה בערך שתי שניות להבין שמעתה לא יהיו לה ערבים רגועים של שרבוט ציורים במחברת בעודה מצונֶּפֶת בכורסה הרכה בחדר המועדון. אם היא רוצה לשרוד כאן, תיאלץ להחליף אותם בתרגול אינטנסיבי של לימודים בספרייה.

היא בדיוק הייתה מרוכזת בסיום תרגיל מורכב בטריגונומטרייה כשהנייד שלה צלצל.

”היי נוגי, סבא פה,” אמא שלה דיברה במהירות, ”את רוצה להגיע לבקר?”

”ברור! ברור שאני באה!” נוגה החלה לארוז את חפציה בהתרגשות. סבא עוד לא ידע שהיא התקבלה לאולפנה, והחזה שלה התמלא ציפייה לגאווה שתאיר את פניו כשתספר לו, ובכל מקרה הם באמת לא התראו יותר מדי זמן. היא כבר התגעגעה.

”בסדר, אני אשלח לך אישור יציאה. נתראה!” אמרה אמא וניתקה. נוגה מיהרה דרך המסדרונות הריקים של הספרייה הענקית, וגילתה שנותרה אחרונה. היא הייתה לבד בספרייה הגדולה והישנה. היא יצאה מהדלת האחורית אל השביל החשוך שגבל בחורשת האורנים. משב אוויר קר ראשון של סתיו העיף את שערה הבהיר, והיא החלה לעקוף במהירות את הבניין לכיוון השער הראשי. השקט העביר בה צמרמורת והחורשה האפלה גרמה לה לחוסר נוחות. לפתע שמעה רשרוש מאחוריה. היא הסתובבה בבהלה לכיוון העצים. שם, בין הגזעים הכהים, עמדה דמות מוצללת והסתכלה עליה.

דמה של נוגה קפא. ”מי זה!?” היא צעקה ברעד.

הצללית לא ענתה. רק המשיכה להביט בה בעיניים נוצצות כמו גחליליות בחשכה. נוגה חידדה את עיניה בניסיון לראות את הדמות והתנשמה בפחד.

”מי שם?” נוגה צעקה שוב.

במקום להשיב, רצה הדמות הדחלילית לעבר עץ גדול והסתתרה מאחוריו.

אימה טיפסה כמו עכביש במעלה גבה. נוגה הסתובבה במקומה ורצה כל עוד נפשה בה לכיוון השער הראשי. מתנשפת ומפוחדת, היא הציגה לשומר את אישור היציאה ורצה עד לתחנת האוטובוס שבסוף הרחוב. מי הסתתר בחורשה? היא תהתה וחשה את ליבה עוד מפרפר בפראות תחת חולצתה.

הדמות סירבה להזדהות והסתתרה ברגע שהבינה שנוגה ראתה אותה. יכול להיות שמשהו פרץ לשטח האולפנה? אולי היא צריכה לדווח למישהו? אבל נוגה לא אהבה את הרעיון הזה. לא רק שהיא תלמידה גרועה, עכשיו גם יחשבו שהיא מדמינת דברים. אולי בכלל, היא לא ראתה טוב. למען האמת, היא לא הייתה בטוחה כלל מה ראתה. לעת עתה, היא החליטה לנסות לשכוח את האירוע, בתקווה שהוא לא יחזור על עצמו.

האוטובוס זחל על הנתיב היחיד שהיה פתוח מבין שלושה, בשל הפגנות קבועות שהיו פרושות ברחבי הארץ. דרך החלון, ראתה נוגה אנשים רבים בשולי הכביש, והיא משכה את ברכיה אל תוך חזה בלחץ. האווירה ברחובות הפכה מתוחה לאחרונה בשל מחלוקות על עתיד המדינה וצביונה. נדמה שכולם רבו – דתיים עם חילונים על הצביון הדתי, שמאל עם ימין על מדיניות הביטחון.

כוכבים כבר עיטרו את השמיים כשנוגה ירדה מהאוטובוס וחצתה את הכביש לעבר ביתה.

מבחוץ נשמעה הדירה רועשת ושמחה, וקולו העמוק של סבא קרקר מצחוק מבעד לדלת. נוגה חייכה לעצמה. תמיד היה קשר מיוחד בינה ובין סבא.

אמא שלה אמרה שזה בגלל שהוא נכח בלידתה, ושמאותו רגע נמתח ביניהם חוט בלתי נראה שקשר אותם יחד לעד. הוא שמר עליה הרבה כשהייתה קטנה, והיא הרגישה שהוא מבין אותה יותר מכל אדם אחר.

הוא גם בן המשפחה שהוריש לה את עיניה, אלו שסירבו להתקבע בצבע אחד. על הקבלה לאולפנה היא עוד לא סיפרה לו, היא רצתה לשמור את זה בסוד עד שתתחיל ללמוד באמת, כדי לוודא שזה אמיתי. היא ידעה שהוא יתמוגג מגאווה כשישמע, ושימשיך להיות המעודד מספר אחת שלה.

נוגה פתחה את הדלת ונכנסה פנימה.

"היי!" היא נעמדה בכניסה למטבח והביטה בכולם יושבים יחד, שותים תה ואוכלים עוגיות שוקו-ציפס ביתיות. סביב השולחן ישבו סבא, שהיה גבוה מאוד ורזה, משקפיים שחורות על עיניו, אמא, ושלושת אחיה – גיל, דרור ואביתר.

"אהלן, תראו מי פה!" הכריז סבא בשמחה. "תוריד את התיק. בואי, שבי!"

נוגה הניחה לתיק ליפול לצידה. היא לא הופתעה שסבא ידע שיש תיק על כתפיה על אף שהיה עיוור.

איכשהו, סבא תמיד הצליח להתמצא במרחב סביבו. כמעט היה אפשר להאמין שהוא רואה.

נוגה נכנסה למטבח בעליזות. "סבא, יש לי חדשות!" הכריזה בגאווה כשניגשה לנשוק ללחיו, "התחלתי ללמוד באולפנת בת"ך."

היא זרחה בעודה ממתינה לקריאת פרגון והתרגשות, אבל פניו נותרו קפואות. "באמת?" שאל אחרי הרבה זמן.

התגובה הצוננת הייתה משונה, ונוגה החליפה מבטים מבולבלים עם אמא.

"מה קרה לך, אבא?" שאלה אמא. "אתה זוכר איזו אולפנה זו, נכון? של הרבנית נעמה צורי."

"בטח שאני זוכר."

"אז התחלתי ללמוד שם. הרוב לא מתקבלות..." חזרה נוגה על ההכרזה, הפעם בקול רם יותר. היא בחנה את פניו של סבא בדריכות, ממתינה להבעת הפנים שלה ציפתה, להתרגשות, לגאווה...משהו.

"מזל טוב," אמר סבא לבסוף, אבל הוא כלל לא נראה גאה. פניו המודאגות הפכו חיוורות וידיו קופצו לאגרופים.

דרור החווה תנועת יד שואלת לעבר גיל, וגיל משך את כתפיו בתימהון. "למה אתה נראה מהורהר?" שאלה אמא.

"אני רק מתלבט...אין עוד מקומות?"
 "זו האולפנה הכי טובה בארץ," השיבה נוגה במגננה.
 "היא כבר לא מה שהייתה פעם," אמר סבא בכבדות.
 "באמת? למה?" שאלה אמא במצח מכווץ.
 "הרבנית שם מזדקנת. הצוות כבר חלש. לפעמים השם שווה יותר
 מהמוסד עצמו."

"אבל יש שם ציונים מאוד גבוהים," התערבה נוגה ובליבה החל
 להתגבש גרעין של כעס. למה סבא לא מוכן להכיר בעובדה שקבלתה
 לבת"ך היא הישג בלתי רגיל? למה הוא מזלזל?
 "ולמה לא אמרת כלום לפני? ידעת שנוגה מתמיינת לאולפנות, " אמא
 הוסיפה.

סבא משך בכתפיו ושתק, בבירור לא מעוניין להמשיך בשיחה.
 דממה מילאה את החדר. כולם הסתכלו זה על זה בפרצופים מבולבלים,
 חוץ מנוגה. הפנים שלה היו מאוכזבות.
 "לא אמרת כי לא חשבת שאני אתקבל." נוגה לחשה אל השקט.
 "מה פתאום." סבא השיב מיד בקול צרוד.

כמובן שהוא לא יודה בכך, אבל היא הבינה שזה בדיוק מה שקרה. הוא
 לא חשב שאולפנת בת"ך היא אופציה עבורה, אז לא טרח להגיד דבר.
 "דרור, מה עוד אתה מספר על הרב המצחיק הזה שלך?" ניסה סבא
 לעבור נושא.

כולם נאנחו. אמא הניחה יד תומכת על בִּרְכָּה של נוגה. ההתנהגות הזו
 כלל לא הייתה אופיינית לסבא. לרוב היה פתוח ותמך כמעט בכל דבר
 שעשו. איזו סיבה יש לו להיות נגד האולפנה הכי טובה בארץ? תחושת
 מועקה התיישבה בתחתית הבטן של נוגה. אם לא הייתה מספיק מוטרדת
 מן הלימודים, עכשיו גם חוסר התמיכה המשונה של סבא התווסף
 לרשימה.

באותו ערב נפרד סבא מנוגה בחיבוק אוהב, ולחש באוזנה. "אם משהו
 באולפנה מבלבל אותך, ואת רוצה לדבר – את יודעת שאני כאן, נכון?"
 "מה למשל?" שאלה בעיניים גדולות.

נוגה בחנה את פניו בעודו שוקל כיצד לנסח את דבריו, אך לבסוף הוא
 רק טפח על כתפה, התרומם חזרה מלוא המטר ותשעים שלו ואיחל
 לילה טוב.

נוגה התבוננה בסבא שוקע בחלון המעלית, וגרעין הכעס שבתוכה התמוסס לעיסה של פגיעה ובלבול. מה בדיוק הציק לו? למה הוא לא שיתף אותם בתחושותיו האמיתיות? היה לנוגה נדמה שכשדיבר על הרבנית הפכו עיניו כועסות יותר. האם יש לו משהו אישי נגדה? או שהוא באמת מאמין שהאולפנה הזו לא טובה? ומעל כל זה – עכשיו גם הציג לה לשוחח על בלבול שהאולפנה עלולה לעורר בה, אבל סירב לפרט. מה כל כך מטריד את סבא? מה הוא מסתיר?